

ELEKTR MASHINALARI VA YURITMALARI” FANINI O‘QITISHDAGI INNOVAT-SIYALAR VA ILG‘OR XORIJIY TAJRIBALARNING PEDAGOGIK TAHLILI

Jo‘rayev Mirjalol Qahramonovich

Osiyo Xalqaro Universiteti “Umumtexnika ” kafedrasi dotsenti

Annotatsiya: Ta’lim tizimida, pedagog kadrlarning kasb mahorati sifati va saviyasini uzluksiz yuksaltirish, xorijda pedagog va ilmiy xodimlarning malakasini oshirish va stajirovkasini o‘tkazish, oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarini PhD va magistratura dasturlari bo‘yicha o‘qitish, o‘quv jarayonlariga yuqori malakali xorijiy olimlar, o‘qituvchi va mutaxassislarni keng jalb qilish maqsadli.

Kalit so‘zlar: texnologiya, seminar, interfaol, metodik, material, integral, komponent.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ИННОВАЦИЙ И ПЕРЕДОВОГО ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА В ПРЕПОДАВАНИИ ДИСЦИПЛИНЫ” ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ МАШИНЫ И КАНЦЕЛЯРСКИЕ ТОВАРЫ”.

Джураев Миржалол Геронович

Доцент кафедры” Общетеника ” Азиатского международного университета.

Аннотация: В системе образования целесообразно непрерывное повышение качества и уровня профессионального мастерства педагогических кадров, проведение повышения квалификации и стажировки педагогических и научных работников за рубежом, обучение выпускников высших учебных заведений по программам PhD и магистратуры, широкое привлечение к учебным процессам высококвалифицированных зарубежных ученых, преподавателей и специалистов.

Ключевые слова: технология, семинар, интерактивный, методический, материальный, интегральный, компонентный.

PEDAGOGICAL ANALYSIS OF INNOVATIONS AND ADVANCED FOREIGN EXPERIMENTS IN THE TEACHING OF THE SUBJECT " ELECTRICAL MACHINES AND PROCEEDINGS.

Djurayev Mirjalol Qahramanovich. Associate professor of the Department of
“Department of Allenics”, International University of Asia

Abstract In the educational system, continuous improvement of the quality and level of professional skills of pedagogical personnel, improvement and internship of

pedagogical and scientific personnel abroad, training of graduates of higher educational institutions in PhD and graduate programs, wide involvement of highly qualified foreign scientists, teachers and specialists in educational processes aimed.

Key words: technology, seminar, interactive, methodical, material, integral, component.

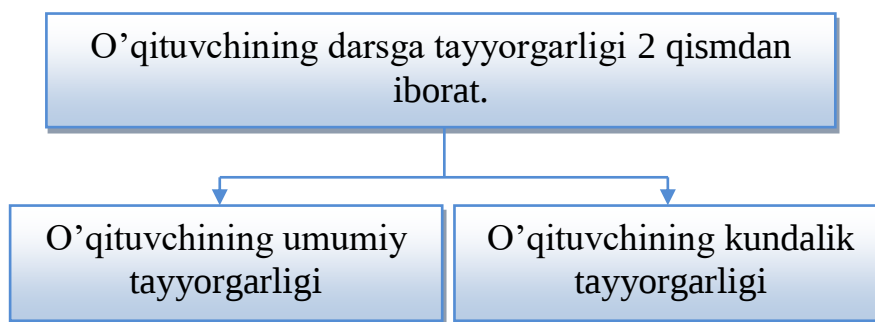
Interfaol usullarni o'quv jarayonida qo'llash ta'lim tizimida keng tarqalib bormoqda. Bu o'z navbatida o'quv jarayonini liberalizatsiya qilish, demokratlashtirish, hamkorlik ham ijodkorlikda tashkil etishni taqozo etmoqda. Bir so'z bilan aytganda o'quv jarayoni markazida talaba bo'lmog'i lozim va o'quv jarayoni unga qaratilgan, yo'naltirilgan bo'lishi talab etilmoqda. Shaxsga qaratilgan ta'lim talabaning o'quv mehnatini tashkil etishni harakatlantiruvchi, qiziqish, hohish, istaklarini ro'yobga chiqaruvchi kuch bo'lib xizmat qiladi. Bunday ta'lim o'qituvchi va talabada doimiy ijodiy izlanish, uzluksiz o'z ustida ishlash imkoniyatini beradi. Bu holatning ijobiy kechishi ta'limda sifat va samaradorlikning kafolatidir.

1. O'qituvchining darsga puxta tayyorgarligi ta'limning muvaffaqiyatli va samarali bo'lishining garovidir.
2. Dars ishlanmasining tarkibiy qismlari.
3. O'qituvchilarni o'z ustilarida mustaqil ishlashlari, ijodiy izlanishlari orqali ta'lim samaradorligini oshirishga oid yordam beradigan omil – darslarni tahlil qilish.

Dars – bu auditoriyada aniq maqsadlarni ko'zlab, belgilangan vaqt oralig'ida o'qituvchi rahbarligida talabalar uchun o'quv-tarbiya jarayonining tashkil etilishidir, “Bir soatlik yaxshi dars – buyuk bir asardir”. Zero, bugun bizning Vatanda yuqoridagi vazifalarni sifatli darajada bajarish, ya'ni sog'lom va barkamol avlodni tarbiyalash, ularni har tomonlama rivojlangan shaxslar etib voyaga yetkazish uchun barcha shart-sharoitlar va imkoniyatlar yaratilgan.

O'qituvchilarning darslarda zamonaviy axborot-kommunikasion texnologiyalar, innovation, interfaol usullardan foydalanganlari bois samaradorlikka erishyaptilar.

“Ustoz-shogird” tizimi asosida ustoz sifatida yosh o'qituvchilarga metodik yordam ko'rsatish, ustoz-shogird tajribalarini yoyish bilan bir qatorda ilg'or pedagogik texnologiyalar, interfaol, innovation usullar, multimediya vositalariga asosan ochiq darslar namoyish etishadi. O'qituvchilar darsga tayorgarlik ko'rishda quyidagilarga amal qiladi:

1-sxema O'qituvchining darsga tayyorgarligi.

O'qituvchining darsga tayyorgarligi natijalarini o'rganish va tahlil qilish jarayoni shuni ko'rsatdiki, o'qituvchining talabalarini darsda faol qatnashishi, puxta bilishi, o'quv-qobiliyat mahoratiga doimiy e'tibor qaratishi hamkorlik saviyasini oshirar ekan, shu o'rinda alohida takidlash joizki, o'qituvchi talabani o'zining talab va shartlariga bo'ysunuvchi, itoat etuvchi shaxs deb hisoblamasdan balki uning mustaqilligini, o'ziga xosligini e'tirof etgan holda hamkorlik munosabatida bo'lishi darkor, qolaversa u talabalar bilan dars yuzasidan munosabatlarini tahlil qilishi, taqqoslab bilim berib borishi kerak.

Shakl va vositalar yordamida darslarni tashkil etishni quyidagi interfaol metodlar kafolatlaydi:

- pedagogik faoliyat (ta'lim-tarbiya jarayonining) samaradorligini oshirishi;
- o'qituvchi va talabalar o'rtasida o'zaro hamkorlikni qaror toptirishi;
- talabalar tomonidan o'quv predmetlari bo'yicha bilimlarning puxta egallanishini ta'minlanishi;
- talabalarda mustaqil, erkin va ijodiy fikrlash ko'nikmalarining shakllantirilishi;
- talabalarning o'z imkoniyatlarini ro'yobga chiqarishlari uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishi;
- ta'lim-tarbiya jarayonida demokratik va insonparvarlik g'oyalarining ustivorligiga erishishni kafolatlashi zarur.

Mazkur usullarning yangi-yangi ta'lim usulariga tavsif beramiz. Interfaol metod nima yoki nimani anglatadi?

Interfaol metodlar – shunday metodlarki, u talaba-yoshlarning o'zaro muloqot va o'zaro ta'siridagi dars jarayonini amalga oshiruvchi usul. “Interaktiv” so'zi ingliz so'zidan olingan bo'lib, “Interakt”, ya'ni “Inter” - bu “o'zaro”, “akt” - “harakat, ta'sir, faollik” ma'nolarini bildiradi.

Interfaol usullardagi darslar o'quvchini ijodiy fikrlashga, olingan ahborotlarni faollikda hal etishga, fikrni erkin bayon etishga, tashabuskorlikka, guruhlarda masalalar yechimini topishga, hamkorlikda ish yuritishga, fikrni yozma ravishda bayon etishga chorlaydi.

Hozirda yangicha metodlarni yoki innovatsiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etish

haqida to'xtalganda interfaol usullarning o'quv jarayonida qo'llanishi tushuniladi.

Interfaollik – bu o'zaro ikki kishi faolligi, ya'ni, bunda o'quv-biluv jarayoni o'zaro suhbat tariqasida dialog shaklida (komp'yuter yordamida) yoki o'quvchining o'zaro muloqotiga asosan kechadi.

Xulosa qilib aytganda Respublika oliy ta'lim muassasalari faoliyatiga rivojlangan horijiy mamlakatlar ta'limi amaliyotida qo'llanilayotgan ilg'or tajribalar va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali tatbiq etish orqali bu borada pedagoglarning ish tajribalarini boyitish va ularda ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga nisbatan ijodiy, innovasion yondashuvni qaror toptirish uchun kichik debocha sifatida xizmat qiladigan maqsadli ilmiy ish mahsuli hisoblanadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. B.X.Shaymatov, B.S.Abdullaeva, M.Q.Jo'raev, "Elektr mashinalari", Buxoro: BMTI, 2022 y.-209 b.
2. M.Q.Jo'rayev, F.J.Xudoynazarov "Elektr mashinalari" fani taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlari Maqola. Academic Research in Educational Sciences VOLUME 2 | ISSUE 11 | 2021 ISSN: 2181-1385 Scientific Journal Impact Factor (SJIF) 2021: 5.723 Directory Indexing of International Research Journals-CiteFactor 2020-21: 0.89 DOI: 10.24412/2181-1385-2021-11-1184-1190
3. Jo'rayev M. Q. "Oliy ta'lim muassasalarining elektr energetika yo'nalishi talabalariga elektr mashinalari fanini hozirgi kunda o'qitish tahlili". Toshkent 2021 1–son 18 bet
4. Jo'rayev M. Q. "Elektr yuritmalari tezligini rostlash usullari" Ilmiy-nazariy va metodik jurnal Buxoro 2021, № 5 114 bet
5. Development of teaching methods in the field of "electrical machines" using new pedagogical technologies 1Jo'rayev M. K, 2Husenov D. R, 3Sharopov F.K. International Engineering Journal For Research & Development 584-586 p
6. Jo'rayev, M. Q., & Xudoynazarov, F. J. (2021). "Elektr mashinalari" fani Taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlari. Academic Research in Educational Sciences, 2(11), 1184-1190. doi:10.24412/2181-1385-2021-11-1184-1190 bet
7. Jurayev Mirjalol Kahramonovich "Software analysis of electric machine science" ISSN:2776-0960 Volume 3, Issue 1 Jan., 2022 143P a g
8. Jo'rayev Mirjalol Qahramonovich "ELEKTR ENERGIYASINI EKSPLUATATSIYA QILISHDA TRANSFORMATO RLARNING AHAMIYATI" "PEDAGOGS" international research journal ISSN: 2181-4027_SJIF: 4.995
9. Жўраев М.Қ. Электр юритмалар тезлигини ростлаш усуллари Педагогик маҳорат Илмий-назарий ва методологик журнал Бухоро 2021, №23, 114-118 б,(13.00.02)
10. Jo'rayev M. Q. Scientific methodical bases of the science of electric machines academia: An International Multidisciplinary Research Journal ISSN: 2249-7137Vol.12,Issue09,September 2022 SJIF 2022=8.252 A peer reviewed journal<https://www.indianjournals.com>
11. Jo'rayev M. Q. Ilmiy konferensiya "Elektr mashinalari fanini o'qitish didaktik takomillashtirish jihatlari" INTERNATIONAL CONFERENCE ON

DEVELOPMENTS IN EDUCATION SCIENCESAND HUMANITIES International scientific-online conference 4nd part, 2-124 pages Part 4 September 29 CANADA <https://zenodo.org/record/7146065>

12. Jo'rayev M. Q. Ilmiy konferensiya "Elektr mashinalari fani rivojlanish ginezisi va mazmuni" INTERNATIONAL CONFERENCE ON DEVELOPMENTS IN EDUCATION SCIENCESAND HUMANITIES International scientific-online conference 4nd part, 2-124 pages Part 4 September 29 CANADA <https://zenodo.org/record/7146065>
13. Jorayev Mirjalal Kahramonovich OPINIONS OF UZBEK AND FOREIGN SCIENTISTS IN TEACHING THE SCIENCE OF ELECTRIC MACHINES 76-80 British Journal of Global Ecology and Sustainable Development <https://journalzone.org/index.php/bjgesd/article/view/317> ISSN (E): 2754-9291
14. Джураев Мирджалал Кахрамонович, Камалов Камал Малик угли «Синхронные машины», инновационные методы в обучении <http://www.ijaretm.com/> ISSN:2349-0012
15. Jo'rayev Mirjalol Qahramonovich, Jafarov Sobir Talab o'g'li, Nizomov Nozimjon Zafar O'g'li, Kamolov Kamol Malik o'g'li "Qadoqlash sexidagi qo'llanilgan elektr yuritmani boshqarish blokini takomillashtirish orqali maxsulot namligini mo'tadil saqlash" <https://wordlyknowledge.uz/> ISSN : 2181-4341
16. Жўпаев М.Қ., Software Analysis of Electric Machine Science, Research Jet Journal of Analysis and Invertions IF-7.6, <https://reserchjet.academiascience.org/index.php/rjai/article/view/414> ISSN 2776-0960
17. Jo'rayev Mirjalol Qahramonovich, Jafarov Sobir Talab o'g'li "Methodology of teaching experimental work, organization of independent work in technical higher education institutions <https://www.eijmr.org/index.php/eijmr/article/view/192>
18. Jo'rayev, M. Q., Rashidov, H. H., & Murodov, A. O. (2023). Texnika oliy ta'lim muassalarida fanlarning amaliy ko'nikmalarni oshirishning qiyosiy tahlillari. Innovative development ineducational activities, 2(21), 4–11. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10138064>
19. Jo'rayev Mirjalol Qahramonovich, Po'latov Bexruz Zafarovich, Ravshanov Abbas Yashin o'g'li, Rashidov Hamrozbek Hayotovich International conference pedagogical reforms and their solutions VOLUME1, ISSUE2, 2024 <https://worldlyjournals.com/index.php/PRS/article/view/860>
20. Jo'rayev Mirjalol Qahramonovich, Rashidov Hamrozbek Hayotovich "Elektrotexnika va elektronika" fanini o'qitisha zamonaviy pedagogik texnologiyalari tahlili. ISSN 2181-4341. VOLUME 8, ISSUE 2, MARCH, 2024 <https://worldlyjournals.com/index.php/IFX/article/view/1312>